

Sahibi:

Turgutlu Lisesi adına Sevim GÖKÇE
Genel Koordinatörler:
Tuncel ÖLGÜN (TDE ÖĞRETMENİ)
Sukan AKKOYUN(TDE ÖĞRETMENİ)

Yayın Kurulu

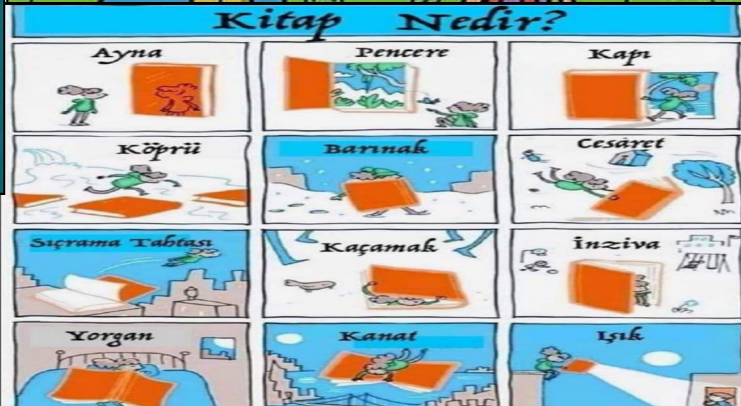
EVREN GARİP-ELİFNAZ ALDEMİR
ZEYNEP SARITAŞ-EZEL ESMA GÜLAKMAN
MİNE BAŞGÜLCÜ-ELİF SENA ONARANCAN
İREM DERBENT-ELA SU ÇETİN
ALEYNA İNALKAÇ-ELİF KARACA
CEREN EMİNE YILMAZ-CEREN ÇAKIR
ÖZLEM ONAT-HATİCE DEVECİ
ESLEM NUR ÖZKAYA-ŞEYDA ÖZSOY
SULTAN TEKDEMİR-EYLÜL DENİZ YILMAZ
AYTEN ÖZCAN-EMİNE BAŞBOĞA
MELEK YAVUZ-CANSU DÜRGÜT
SİNEM SİMA AKSU-SİMGE NUR ZÜNBÜOĞLU
CEYLİN YILDIRIM-CEYLİN NİSA REŞBER-
SEVDİYE ESİN -NEHİR AYDOĞMUŞ

Ağırlığınız / kg	Günlük litre ihtiyacı
9	0.25
18	0.5
27	0.75
36	1
45	1.25
54	1.5
63	1.75
72	2
81	2.25
90	2.5
99	2.75
108	3
117	3.25

SOMETIMES
YOU WIN.
SOMETIMES
YOU LEARN

EĞLEN-DÜŞÜN

Süngülerle, silahlarla ve kanla kazandığımız askeri zaferlerden sonra, kültür, bilim, fen ve ekonomi alanlarında da zaferler kazanmaya devam edeceğiz.
M.K.ATATÜRK

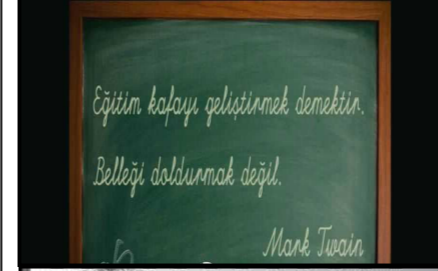
Hep yanınızda...

2024 yılı Mart ayında öğrencilerimizin emeği göz nuru yazmış oldukları yazıları, şiirleri, 12 Mart ve 18 Mart ile ilgili detayları bulacaksınız. Bu sayımızda Manisa İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün başlattığı ve bizim de okul olarak paydaşı olduğumuz "Bilim Her Yerde Manisa" projesi kapsamında yaptığımız çalışmalar ek olarak beğenilerinize sunuyoruz. Her geçen gün kalemlerinin rengi daha iyi ortaya çıkan arkadaşlarımızın yazılarından keyif alacağınızı

Ben size taarruzu emretmiyorum, ölmeyi emrediyorum.

Biz ölünceye kadar geçecek zaman zarfında yerimize başka kuvvetler gelir, başka komutanlar hâkim olabilir.

- Mustafa Kemal Atatürk

"Sahipsiz vatanın batması haktır, sen sahip çıkarsan bu vatan batmayacaktır".

M. Akif ERSOY

12 Mart İstiklal Marşı-18 Mart Çanakkale Zaferi

250 bin askerimizi şehit verdiğimiz bu topraklarda şehidin kanı vardır ve bu hiçbir zaman unutulmamalıdır. Gelecek nesillere anlatılarak destanımızın yaşatılması ve bizim için canından vazgeçenler için bu vatanın korunması boynumuzun borcudur.

Siperler arası 8 metre. Yani ölüm muhakkak. 3 dakika önce gelen bölüğün tamamı şehit olmuş. Yeni gelenler bunu biliyor ve bir 3 dakika sonra kendisinin de şehit olacağını farkında ilerliyor. Ama ne ilerleme! Bir an bile sarsılma, durma, geriye bakmak yok. Okuma bilenler ellerinde Kur'an okuyor bilmeyenler Kelime-i şahadet getiriyor. Az sonra öleceğini bile bile gözünü kırpmadan şehadete gidiyor. İşte Çanakkale Savaşlarının zaferle sonuçlanmasını sağlayan şey milletimiz ve onun askerindeki bu yüce ruhtur.

Geçemediler. Geldikleri gibi de gittiler. Sevinç ve coşkuyla kutladığımız Çanakkale Zaferi'nin 109. yıldönümünde, Mareşal Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, tüm şehitlerimizi, gazilerimizi, 57.Alayı, son sınıf öğrencilerinin tamamını Çanakkale'de şehit veren Kayseri Lisesi'nin ve daha nice okulların evlatlarını rahmet, minnet ve özlemlerle yâd ediyoruz. Ruhları şad, mekânları cennet olsun...

Bizden Denemeler

Tüketim Çılgınlığı Neden Sancılıdır?

Daima tüketim çılgınlığından bahsediyoruz fakat hakikaten sadece öyle mi? Kendi irademiz ile mi alıyoruz, yoksa bolca üretiliyor ve biz de tüm bunları tüketmeye mi sevk ediliyoruz?

1780'li yıllarda Sanayi Devrimi ile başlayan üretim çılgınlığı, tüketim çılgınlığını doğurarak özellikle içinde yaşadığımız bu teknoloji çağındaki gelişmiş devletlerin başvurduğu en etkili koza dönüştü. Bu devletler çeşitli numaralar ile sahip olma arzumuzu arttırıyor ve sahip olmak için almamız başladığında bir de tüketim çılgını diye suçlanıyoruz. Oysa bu çılgınlığın gerisinde her zaman üretim çılgınlığı, üretim çılgınlığının ise kapitalizm var.

Kapitalizm, sınırsız büyüme, sınırsız genişleme dinamiğine ve eğilimine dayalı işleyişe sahip bir sistem. Her kapitalist işletme, sürekli daha çok üretmek zorunda. Tabii her seferinde kâr edebilmek için satmakta da zorunda. Bundan kaçış yok çünkü bu işletmeler sürekli yeni şeyler geliştirerek tüketiciyi manipüle edip, ürettiği ürüne bir şekilde ihtiyacı olduğuna inandırıyor.

Sonuç olarak hayatımız, kullanmadığımız pek çok satın alınan eşya; ihtiyacımız olmayan hatta hiçbir zaman kullanmayacağımız özelliklere sahip cihazlar ile dolu bir çöplüğe dönüşüyor ve her önümüze gelen ilanın hem öznesi hem de nesnesi durumuna düşüyoruz.

Eylül CANKURTARAN 12/I

Kelime Haznemizle Neler Yapabiliriz?

Kelime haznesi her kişi için önemlidir. Dilimizi hayatımızın her alanında kullanırız. Dilimizi mantıklı düzgün konuşabilmek için kelime haznesi önemlidir ve gereklidir. Kelime haznesi ile günlük hayatımızda insanları konuşmamızla etkileyebilir, manipülasyonda başarılı, etkili bir konuşma yapabiliriz. İş hayatımızda da etkileri vardır. Örneğin mülakatta konuşmamız ile kelime haznemizi bilgimizi katarak başarılı bir konuşma ve dilimizi iyi kullanarak etkili oluruz. Öğrenci hayatımızda da etkisi fazladır. Sunum yaparken kelime haznesi, diksiyon ve el mimiklerimiz ile etkili bir konuşma olur.

Bunun gibi birçok örnek vardır. Kelime haznemizi geliştirmek hayatımızda çok önemlidir.

Kelime haznesini geliştirmek için yapılabilecek birçok faktör vardır;

En etkili yöntemlerden biri kitap okumak, sesli kitap okumak ya da herhangi bir metin, makale okumak diksiyonumuz için çok önemlidir.

Bulmaca, kelime oyunları etkili diğer yöntemlerdendir. Sonuncuya gelecek olursak yazmak çok etkilidir. Kısacası kelime haznemizle yapılabilecek birçok faktör vardır.

Toplumumuzda iki sözcüğün de aynı anlamlara gelindiği düşünülür. Ama birbirlerinden farkları

vardır. Şair kelimesine bakalım.

Şair: Şiir yazan, söyleyen kişidir. Kelimesi Arapçadan gelir. Hayal gücü yüksek geniş olan duygulu kişilerdir. Şair ismi aynı zamanda insana, doğaya, olaylara, duyarlı, farklı bakarı etkili bir şekilde belirtme biçimi olarak "yükü, etkili" mısralarla dile getiren kişilere de denir. Şairler şiir yazdıklarında genelde duygu ve düşüncelerini şiire katmak isterler. Her konuda şiir yazılabilir. Aşk, mutsuzluk gibi toplumsal olaylarda da şiir kullanılabilir.

Türk şairlere birkaç örnek;

Nazım Hikmet, Behçet Necatigil, Ece Ayhan, Edip Cansever, Turgut Uyar.

Yazar: Yazılı bir is üreten herkes için kullanılabilir.

Yazarlardan beklenen; dili doğru ve güzel bir biçimde kullanmaları beklenir. Yazar farklı şekillerde yazılar yazabilir;

Şiir, roman, deneme, kısa hikaye gibi yazıları da vardır. Yazarlarda şu gibi ifadeler kullanılabilir. Hikayeci, şair, makaleci, köşe yazarı gibi isimler kullanılır.

Türk yazarlara birkaç örnek;

Orhan Pamuk, Zülfü Livaneli, Sabahattin Ali, Peyami Safa.

Şair ve yazar toplumda birbirinin yerinede kullanılıyor birbirinden ayıran küçük farklar bulunmaktadır.

Ceylin Nisa Reşber 741 12/I

OKUL KÜLTÜRÜ VE GEZİLER

Okul kültürü okuldaki faaliyetlerin, çalışmaların nasıl yapılacağını belirleyen, okulun aktivite alanlarını şekillendiren bir olgudur. Okul kültürünü okuldaki yönetici, öğretmen ve çalışanlar oluşturur. Öğrenciler için kendi okullarının benimsediği kültür oldukça önemlidir. Okulun davranışlarını kendi kişiliklerine bir örnek olarak alırlar. Bazı okullar vardır ki öğrenci o okula kayıt yaptığı zaman yapacağı meslek bellidir. Yani güçlü, sert kültüre sahip okullarda öğrenci belli bir seviyede olmalıdır.

Gelelim okul gezilerine... Geziler aslında öğrenciler için büyük bir fırsattır. Doğal güzellikleri, tarihi yapıları yerinde görmek hem kişisel gelişimimiz için önemlidir hem de hafızamızda unutmayacağımız bilgiler depolamamızı sağlar. Ayrıca sosyalleşmemiz için de büyük bir fırsattır. Arkadaşlarımızla çeşitli yerleri gezmek, parklarda oturmak, sohbet etmek ruhumuzu tazeler. Daha önceden tanışmadığımız insanlarla tanışır, yeni arkadaşlar ediniriz. Okul kültürü ile gezilerin ne alakası olduğunu sorgulayabilirsiniz. Bence gezileri gelenek haline getirmiş okullarda öğrenciler daha mutludur. Arkadaşlarıyla daha çok vakit geçirebilirler, okulda derslerden sıkılmışken rahatlamak hem öğrencilere hem de öğretmenlere iyi gelir. Ayrıca öğrencilerin

Sanat, spor, haber...

Bilek Güreşi Müsabakalarında da Varız

Harika Başladık

Manisa okullar arası Futsal Turnuvasında Turgutlu Lisesi Erkek Takımı Demirci Lisesini 6-3 yendi. İkinci maçını Akhisar Lisesiyle yapan takımımız buradan da 6-1 gibi farklı sonuç aldı. Öğrencilerimizi ve öğretmenlerimizi tebrik

Yeni Kalemler...

Aldırma

Yüreğimde anlamsız bir koşuşturmaca...
İncir ağaçlarından toplar umutlarımı
Bilirdi sevmeyişin, sarılmazsın bana
Alışmış ki onca vakit eli boş durmaya.
Hâla çabalar durur, arsızca utanmazca

Pamuktan kumaşlara gömüldü sırlarım...
Ve ben her gece susup bir günaha sığındım.
İki yüzlü insanları çok daha iyi tanıdım.
Doğruluk yolundan ebediyen ayrıldım.
Harmanlanmış ateşte masumiyetimi yaktım.

Kasvetli zamanlar bir bütün oldum gökyüzüyle
İnatlaştık öylece kim daha çabuk pes eder.
Damla damla acıyla islandı bütün güller
Tek zaferim acılardı ki gökyüzü derbeder...
Düştü önüme bütün kuşları, öldüler birer birer

Kadehimde kalan son yudumluk aşkta
Göğsüme sığınmış çaresiz son ışıkta
Tükenmek üzere olan son dumanda
Gözlerimde kopacak son fırtınada
Bir yalvarış döküldü, geçecek aldırma...

Şeyda ÖZSOY 10/H

Öyle bir özlem ki sana sevgilim
En koyu gecelerde bulur beni
Gözlerin titretir yorgun gözlerimi
Susmaya öyle alıştırmış ki dilimi
Canım anlamaz canımın gizemini

Öyle bir özlem ki sana sevgilim
Ruhum kavuşmak için rüyaları bekledi
Gerçeklerin oku saplandı göğsüne
Yeni bir özlemlerle günlerini bitirdi
Akrebın zehri değdi gülümsemesine...

Öyle bir özlem ki sana sevgilim
Yokluğunla yıllarca mücadele ettim...
Varlığın saniyeler bile sürmeden
Hep yakın olmak istedi şımarık kalbim
Şıarmayı öğrendiği o uzak kalpten...

Akran Zorbalığı Konulu Seminer
Öğrencilerimize akran zorbalığı konulu seminer verildi.

Bizden Yazılar

Kitap Okuma Nasıl Olmalı

Kitap okumak zihinsel gelişimimiz, kelime dağarcığımız, diksiyonumuz ve olaylara bakış açılarımızı ile ilgili birçok bilgi verir. Örneğin düzenli kitap okuyan insanlar günlük hayatta karşılarına çıkan sorunlarla daha kolay baş edebilir, etrafındaki insanları daha iyi anlar ve tavsiye verebilir.

Peki Kitap Okuma Nasıl Olmalıdır?

- °Verimli bir ortam
- °Zihnin rahatlığı
- °Okuduğunuz kitapların türleri
- °Okuma şekli
- °Düzenli bir okuma

Verimli bir ortam

Kitap okurken kitabın ne anlatmak istediğini anlayabilmek için bazı hususları yerine getirmeniz gerekir. Bunların başında bulunduğunuz ortamın özellikleri gelir. Bulduğunuz ortam stresten, sestem, dikkatinizi dağıtacak her türlü şeyden uzak olmalıdır. Bu sayede verimli bir şekilde kitabınızı okuyabilirsiniz. Her ne kadar odaklanma gücünüz yüksek olsa da gürültülü ortamlarda kitap okumanız sağlıklı değildir. Sonrasında, eğer yanınızda teknolojik aletler bulunuyorsa mutlaka onlardan da kısa süreliğine kurtulmalısınız. Çünkü gelecek bir bildirim sesi gözlerinizin sayfalarından ayrılmasına, dikkatinizin dağılmasına sebep olabilir. Ancak okuduğunuz kitap telefon, bilgisayar vb... üzerinde ise -ki bu kitaptan aldığımız verimi düşürecek- bildirimlerinizi sessize almalısınız.

Zihnin Rahatlığı

Kitabı, zihinsel yorgunluğunuzu atacağımıza ve onu seveceğimize inanarak okursanız okuma daha keyifli ve verimli bir hale gelecektir.

Okuduğunuz kitapların türleri

Kitap okumanız kadar ne tür kitaplar okuduğunuz da önemlidir. Kütüphanelerde her yaş için farklı kategorilerde kitaplar bulunmaktadır. Yetişkinler gençler için devamlı olarak klasik eserleri okuması gerektiğini söylese de genç kurgu kitapları daha çok tercih edilmektedir. Çünkü çağın şartları da algıları da farklılaşmış durumda ve klasik eserler çoğu gençler için sıkıcı gelmektedir. Ancak klasik eserler düşünce yapınıza ciddi derecede katkıda bulunur. Yine de bu konuda hiç kimse fikrinizi değiştiremez, bu sadece sizin elinizdedir.

Okuma Şekli

Kitap okurken dudaklarınızı değil gözlerinizi kullanmalısınız. Çünkü gözleriniz okuma konusunda dudaklarınızdan çok daha hızlıdır. Kitabınızı okurken bir süre sonra bunu siz de fark edeceksiniz.

Düzenli okuma

Son olarak kitap okuma işlevini düzenli bir hale getirmeli ve günlük mutlaka bir veya yarım saatinizi kitap okumaya ayırmalısınız. Böylece hem zihniniz açık olur hem de çevrenize daha huzurlu ve mutlu bir şekilde bakabilirsiniz. Her şey size daha anlamlı gelecektir.

Siz de hazırsanız, hadi kitap okumaya...

Şeyda Özsoy 10-H

Yavaştan Ölüyorum Sevgilim

Ay vurdu dolmuş nehirlerime...
Annem ağladı bu gece derdime
Sen yoksun, hiç yoksun
Aldığım nefeste vardım sevgilim
İçtiğim suda düşündüm seni
Yaptığım tatlılara hayalini ekledim
Gözyaşımı üstüne serptim...
Kalabalığın içindeki yalnızım sevgilim
Hissedemiyorum güzel gözlerini
Unutmaya başladım hissettiklerimi
Ay vurdu dolmuş nehirlerime
Sen yoksun hiç yoksun
Yokluğunla dindirdim acımı sevgilim
Acılarımınla dindirdim ben acılarımı
Kıramadım içimdeki zincirleri
Yağmurlarımda ıslanıp durdum
Ölüyorum yavaştan sevgilim
Bülbüllerimin sesi kısılıyor
Kan çiçekleri açıyor bahçelerimde
Yas tuttu bütün gökyüzüm
Dayanamıyorum bu zulme
Henüz çok erken gitmeme
Adımlarım durmuyor sevgilim
İğnelerle dolu sana giden yollar
Aşamıyorum sevgilim
Önümde bir duvar, duvarda bir hayal
Durmadan ıslanıyor yanaklarım
Uykumda bir kabus, kabusumda bir kayıp
Bulamıyorum sevgilim, seni bulamıyorum
Ruhumdan sızıyor seni düşünmeler
Hava alan bir yara gibi, susamıyorum
Ay vurdu dolmuş nehirlerime
Durağansız bir akıntıya kapıldım
Kapandı gözlerim usulca
İsmin döküldü dudaklarımdan sadece
Bul istedim beni, bulamasan da
Ol istedim yanımda olmasan da
Dokun istedim yüreğime dokunamasan da
İzlemek istedim saatlerce gözlerini
Hayal kurmak istedim durmaksızın
Yaşamayacak bir hayatta gördüm ikimizi
Bir çiçek diktik cennetten bahçemize
Sonra öptük yapraklarını merhametle
Gören yüreklerin acısını aldı
Boynu büküldü sonra, hiç büyümedi sevgilim...
Sen yoksun hiç yoksun
Şimdi dönsen de bu limana
Ben yokum sevgilim
Çiçeklerime bak sevmesen de
Topraklarımı sula kurak olsa da gözlerin
Yüreğim altında gömülü uyuyor usulca
Şimdiyse ben yavaştan ölüyorum sevgilim...

Şeyda Özsoy 10-H

Bizden Haberler

Halk Kütüphanesini Ziyaret Ettik

Öğrencilerimiz Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni Nur Kadın SARİBEY koordinesinde Turgutlu Halk Kütüphanesini ziyaret ettiler..

Okul Bahçemizde Bahar Hazırlıkları

Okul bahçemizde Turgutlu Belediyesi personeli tarafından bakım ve temizlik çalışmaları yapıldı.

ARAŞTIRMA—İNCELEME

Şiir ve Yaşam

Dünya'da 20. yüzyılın başından beri bilinen, Türkiye'de Oğuz Atay'ın Tutunamayanlar kitabı ile hayatımıza giren postmodernizm terimini tanımlamak istenirse; Modernizmin sonrası ve ötesi anlamında bir tanımlama olarak kullanılmaktadır.Bir teori ile başlayan bu akım hayatımızın özellikle ülke siyasetimizin en önemli parçası haline gelmiştir ilk olarak 1979 yılında Jean François Lyotard "Postmodern Durum" adlı kitabıyla hayatta büyük bir adım atmıştır ve başlıca modernitenin bilgi ve bilim düşüncesine yönelik gerekçelerin gelişmiş ülke yönetimlerini ele alan bu kitaptan sonra postmodernizm hakkında tartışmaların ardı arkası kesilmemiştir, ülkemizde de bunun örnekleriyle karşılaşmak mümkün;çoğumuzun o dönemde çocuk olduğu bizzat yaşadığı ya da şuan fazla olmasa da etkisini gördüğümüz 28 Şubat 1997'de Necmettin Erbakan'ın başbakan olduğu ve onu istifaya sürükleyen dönemde yapılan Postmodern darbe olarak geçen 28 Şubat darbesi postmodernizmin en önemli maddelerinden biri olan aşırı tutucu ve ilerlemelere karşıt olan, herhangi bir toplumsal ya da siyasi hareket ya da ideoloji ve buna bağlı eylemlere karşı çıkma yoluyla başlamıştır fakat bu postmodernizm adı altında yapılan ve 100 yıldan fazla sürecek dedikleri post-modern darbe 5 yılı aşmadan başarısızlık ile sona erdi,bunun gibi bir çok ülkede belli gruplarca başlatılan ve amacından uzaklaşmaya başlayan postmodernizm son zamanlarda ilgisini fazlasıyla yitirmiştir fakat bu yanında sadece soyut ve siyasi şekilde değil somut olarak mimari yapılara yansıyan çalışmalar vardır örneğin Guggenheim Müzesi - Bilbao bu müze daraltılmış sanatı aşarak modern sanata geçişin bir aracıdır.Agnes Heller ve Ference Feher, postmodernizmi kabul etmeyen kişiler arasındadırlar ve şu şekilde tanımlarlar;Postmodernite, ne bir tarihsel dönem,ne de iyi tanımlanmış karakteristik özellikleri olan politik ya da kültürel bir eğilimdir tersine postmodernite; dış çizgilerini, moderniteyle ve moderniteye havale edilmiş sorunlarla problemi olanların çizdiği sınırlardır.Burada anlaşılacağı üzere, postmodernizmi kabul etmeyen düşünürler, genel bir yaklaşım olarak, postmodernizm olarak beliren yeni durumu modernitenin kendi içindeki özel bir evre ya da dönem olarak değerlendirmektedirler.Üçüncü kişi olarak postmodernizm kavramına baktığımızda ne bizi kökten değiştirmiştir ne de yoldan çıkarmıştır kimisi bunu ileri modernite olarak görürken kimisi kişisel muhafazakarlık olarak tanımlar bu sebep ile bunun ile ilgili pek fazla genel yorum yapma olanağımız kısıtlıdır.

Sinem Sima Aksu 12/I

GELENEK VE MODERNİZM

Avrupa, Ortaçağ'da bilim ve medeniyet olarak en karanlık dönemini yaşarken Rönesans ve Reform gibi gelişmeler, coğrafi keşifler, teknoloji ve bilim alanındaki ilerlemeler ile düşünürlerin çoğulcu bakışı sayesinde aydınlığı ve modernliği temsil etmeye başlamıştır.Aydınlanma hareketine dayanan “modern” kelimesi, Latince modernus”tan gelmektedir. Modernus ise Latince “modo”dan türetilmiştir ve “hemen şimdi” demektir.Dolayısıyla şimdiki zaman yüceltilmiştir. “Modernus” ilk olarak Hıristiyanlığı, köklü Roma ve Pagan kültüründen ayırmak için V. yüzyılda kullanılmıştır. Bu yüzden “modernus”köken olarak, eskiye ve antik kültüre karşı ortaya atılmış bir şimdiki zaman kavramıdır. “Modern” kelimesi terim olarak çok eski bir tarihçeye sahiptir. “modernite” projesi olarak 18. yüzyılda aydınlanma düşünürlerinin bütün alanlarda kitlesel olarak ortaya koydukları olağanüstü bir düşünsel çabadır. Aydınların amacı insanlığın özgürleşmesi ve günlük yaşamın zenginleşmesi için özgür ve yaratıcı bir biçimde çalışan çok sayıda bireyin katkıda bulunduğu bir bilgi birikimini kullanmaktır. Modernizm ile beraber kentsel ve sosyal dönüşümün hızlanması için pek çok düşünce ve tavır sergilenmiştir. Bu tutum ve davranışlara uygun olmayanlar ise çağ-dışı olarak nitelendirilmiştir. Buradan hareketle “modernlik” son üç yüzyıldır Avrupa’da başlayarak bütün dünyayı etkisi altına alan ve sanayileşmenin hızlandırılmasındaki en önemli dönüşümdür denilebilir. “Modernizm” ise yaşanan büyük dönüşümün neticesinde ortaya çıkan durumu kutsayan ve bu dönüşümü belirli bir zümre ya da zihniyete mal ederek bu duruma uygunluğu iddia eden bir söylem biçimidir.Modernizmin ortaya çıkışındaki temel nedene inildiğinde Rönesans (14-17. yy) hareketini gösterebiliriz. Fransızcada “yeniden doğuş” anlamına gelen bu kavram Batı uygarlığı için önemli bir ideolojidir. Çünkü Ortaçağ’dan itibaren kilise merkezli yaşayan Batı toplumları için Tanrı algısının yerini, insan odaklı bir düşünce sistemi almıştır. Rönesans, reform ve sanayi devrimiyle birlikte bilimsel bilgi “Tanrı”nın yerini almaya başlamıştır.Nitekim Batı; felsefe, fizik ve keşfedilmesi beklenen her alandaki açıklamayı Tanrı’nın varlığı yerine akılla açıklamaya başlamıştır.Düşünürler artık kilisenin hegomanyasından kurtularak “din” ile yollarını ayırırlar.

ARAŞTIRMA—İNCELEME

Nitekim Batı; felsefe, fizik ve keşfedilmesi beklenen her alandaki açıklamayı Tanrı’nın varlığı yerine akılla açıklamaya başlamıştır.Düşünürler artık kilisenin hegomanyasından kurtularak “din” ile yollarını ayırırlar. Aydınlar, buradan hareketle devlet yapısındaki dinin belirleyici kurumlarını kovar ve kiliseyi kendi alanı içine hapseder. Çünkü filozoflara göre din insanlığı mutsuz eden bir inanç sistemidir. Buradan hareketle dinin dışarıda bırakıldığı ve rasyonel bir topluma dönüşmeye çalışıldığı görülmektedir. Ancak asıl bilimsel devrimi Newton başlatmış ve evrensel yerçekimi kanununu keşfederek iki dünya görüşü arasındaki kopuşu netleştirmiştir. Artık Tanrı tarafından idare edilen ve sadece Tanrı’nın ihtişamını anlatan bir doğa yerine, insanın akli ve bilimsel bilgiyle yönettiği bir sistem netleşmiştir. Ardı sıra yaşanan bu gelişmelerle birlikte sanayi devrimi ivme kazanmış ve Avrupa’daki feodal yapı dönüşmeye başlamıştır. 1789’da Fransa’da yaşanan siyasi devrimle beraber din savaşları bitmiş ve Avrupa’nın feodal düzeni yerini ulus-devlet anlayışına bırakmıştır. Bununla birlikte Batı’da başlayan ham madde ihtiyacıyla hızla ilerleyen sömürgecilik anlayışı belirli grupların ekonomik ve siyasi varlığını güçlendirirken sömürü altındaki toplumların hayatını mahvetmiştir. Avrupalı devletler sömürge yarışı, ulus-devlet anlayışı gibi aydınlanmanın getirdiği pek çok çıkmaz yüzünden savaşın eşğine gelmiştir. İnsanlık tarihinin en önemli dönüşümlerinden biri sayılan modernizm, filozofların ve toplumların beklentisini karşılamaya yeterli olmamıştır. Nitekim bilimsel bilginin,ekonominin, sömürünün, mühendisliğin, fiziğin önderliğinde mutluluğu arayan aydınlar modernleşme çabasıyla iki büyük dünya savaşının yaşanmasına yol açmışlardır. Batı medeniyeti modernizm döneminde insanlığa büyük acılar ve kayıplar yaşatmıştır. Toplumlar kitlesel olarak bir kaosa sürüklenmiş ve çıkmazda kalarak bunalıma girmiştir. Aydınlanma süreciyle birlikte bilimi tek kurtuluş olarak gören insanlığın bilime olan güveni sarsılmıştır. Sonuç olarak antik pagan kültürüyle dönüştürülen Hıristiyanlık –kilise- otoritesinden ve geleneklerinden koparak, insanı merkeze alan bir dönüşümün içine giren Batı, teknoloji sayesinde mücadeleye başlamıştır. Avrupa’daki bu gelişmeler sömürü yarışını beraberinde getirmiştir. Fakat Batı kendi kültürünü yaymak istediği sömürge devletlerinden direniş gördüğünde onları ortadan kaldırmaya çalışmıştır. Ve bu süreçte emperyalist güçler insanlığı kaosa sürükleyen büyük acılar yaşatmıştır. Türkçede “gelenek” kavramı “Bir toplumda, bir toplulukta eskiden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, yaptırım gücü olan kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, bilgi, töre ve davranışlar, anane, tradisyon” olarak geçmektedir . Gelenek kavramı anlam olarak kullanıldığı yere göre çeşitlilik göstermektedir. Edebiyat, felsefe, sosyoloji ve din alanlarında terimsel olarak kullanılmaktadır. Gelenegin İngilizce karşılığı olan tradition Latince bir sözcük olan tradere sözcüğünden türemiştir. Tradition sözcüğü; başkasına aktarmak, teslim etmek, birine vermek anlamlarına gelmektedir . Gelenek bir toplumun köklerine ait izler taşımakta ve hafızasını oluşturmaktadır. Geçmişten gelen sanat, kültür, edebiyat ve inanç gibi pek çok birikimle toplumların beraberliklerini kuvvetlendirdiğini söyleyebiliriz. Yasalaştırılmış ya da resmileştirilmiş bir durumu olmayan geleneğin aklın ve bilimin ötesinde yaptırım gücünün olduğu bilinmektedir. Gelenek kavramı anlamından da hareketle etkili bir güce sahiptir ve bu durum modernizm ile geleneği karşıtlığa getirir. Çünkü modernizm akıl ve bilimle açıklayamayacağı hiçbir şeyi kabul etmemektedir. Toplum asırlardır gelen kültürünü modernizmin etkisiyle terk etmeye çalışsa da ilk aşamada çıkmazda kalabilmektedir. Modernizm, Tanrı’nın ve geleneğin yerine aklın ve bilimin dayatıldığı ancak bu şekilde kurulan bir dünya düzeninin refahı sağlayacağını ileri süren düşünce biçimidir. Kültüre, inanca ve geleneğe ait olan akıl ve bilimle açıklanamayan her şeyi yıkmaya çalışır. İnanç ve gelenek toplumun yaşamını ve hareketlerini kendi isteği dışında şekillendirdiği için bireyin aklını ve bilimi bir kenara bırakmaktadır. Modernizm aklın ve bilimin hâkim olmadığı her şeyi reddettiğinden inancı ve geleneği ortadan kaldırmaya çalışır. Bunu gerçekleştirmek içinde sanattan, felsefeden ve edebiyattan faydalanmaya çalışılır.

Rümeysa ÜSTÜN

Tiyatro ve Zaman

Tiyatro, insanlık tarihinin en eski sanat formlarından biridir. İnsanlar, binlerce yıl önce bile tiyatro oyunları oynamaktaydı. İlk tiyatro oyunları, antik Yunan döneminde ortaya çıkmıştır. Antik Yunan tiyatrosu, tiyatronun temelini oluşturur. Oyunlar, büyük açık hava tiyatrolarında oynanır ve genellikle mitolojik hikayeleri anlatır ve antik yunan tiyatrosundaki oyunlar bugün hala dünya genelinde büyük ilgi görmektedir. Daha sonra Avrupa’da gelişim gösteren tiyatro, orta çağ kiliselerine kadar taşınmıştır. Bu oyunlar, dini hikayeleri anlatıp dini mesajları iletirken Hıristiyan ibadet hizmetinin parçası olarak gelişmiştir. Orta Çağ tiyatrosu, toplumun dini inançlarını ve değerlerini yansıtan bir araç olmuştur. Bazı insanlara göre tiyatronun karanlık dönemi olarak adlandırılan bu dönemde Rahipler cahil halkını tanrıya biraz daha bağlayabilmek adına İncil’den bölümler oynattığı tiyatroyu kendi oyuncağı haline getirir. Ancak tiyatro orta çağ’ın baskııcı yapısından kurtulup daha sonraki zamanlarda insanların elinde daha özgür biçimde şekillenmiştir. Rönesans dönemi, tiyatronun yeniden şekillenmesi açısından önemlidir. Bu dönemde tiyatro, daha profesyonel bir şekilde sahnelenmeye başlanmasıyla beraber daha başarılı yazarlara şahitlik etmiş bir dönemdir. William Shakspeare gibi ünlü yazarlar, tiyatro tarihinde önemli bir rol oynamıştır. Shakspeare'in oyunları, hala bugün bile sahnelenmekte ve dünya genelinde büyük ilgi görmektedir.

Tiyatro, zamanla farklı türler ve stiller geliştirmiştir. Doğaçlama tiyatro, absürt tiyatro, müzikal tiyatro gibi farklı türler, tiyatronun sınırlarını genişletmiştir. Ayrıca, tiyatroda kullanılan teknolojik gelişmeler de zamanla değişmiştir. Sahne tasarımı, ışıklandırma, ses efektleri gibi unsurlar, tiyatronun daha etkileyici bir hale gelmesine fayda sağlamıştır

Bugün, tiyatro hala canlı ve heyecan verici bir sanat formudur. Tiyatro, zamanı durdurma gücüne sahiptir. Sahnedeki performanslar, izleyicileri başka bir zamana ve yere götürebilir. Bu yönüyle tiyatro, zamanın ve sanatın büyülü bir kombinasyonudur. Sadece izleyicilere değil oyunculara da sanatsal olarak estetik bir biçimde farklı bir hayat deneyimi sunar. Tiyatro insanlığın duygusal ve düşünsel deneyimlerini yansıtan bir aynadır. Korkularımızı aşmaya kendimizi rahat ve özgürce ifade etmemize yardım eder. Ve